

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk, lagen om bekämpning av skogsskador och viltskadelagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk, lagen om bekämpning av skogsskador och viltskadelagen (RP 133/2015 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- förstråd Marja Hilska-Aaltonen, jord- och skogsbruksministeriet
- överinspektör Sanna Paanukoski, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Kirsi Taipale, jord- och skogsbruksministeriet
- direktör Taneli Kolström, Naturresursinstitutet
- chef för finansiering och granskning Jarkko Partanen, Finlands skogscentral
- expert Ville Manner, Maskinföretagarnas förbund rf
- skogsexpert Lea Jylhä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- styrelsemedlem Tommi Ruha, Finlands Sågar rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- budgetråd Kirsti Vallinheimo, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Maarit Loiskekoski, miljöministeriet
- Finlands naturskyddsförbund rf.

Inget yttrande av

- arbets- och näringsministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det ändringar i den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk, lagen om bekämpning av skogsskador och viltskadelagen.

Betänkande JsUB 1/2016 rd

Den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk ändras för att de besparingar som tagits in i regeringsprogrammet för statsminister Juha Sipiläs regering ska kunna genomföras. Dessutom är målet att i mån av möjlighet förenkla de administrativa förfarandena och spara på administrationens resurser samt underlätta ansökandet om stöd. Stödet för bekämpning av rotticka slopas. Stödet för vitaliseringsgödsling begränsas till borgödsling och till gödsling med aska i torvmarksskog. Förutsättningarna för beviljande av stöd för vård av ungskog innan arbetet inleds ska preciseras. Till lagen fogas även en bestämmelse om avbrott i behandlingen och beviljandet av stöd.

Lagen om bekämpning av skogsskador ändras så att bekämpning av rotticka blir obligatoriskt i framtiden. I och med att stödet för bekämpning av rotticka upphör är det viktigt att även i framtiden trygga skogarnas goda hälsa. I viltskadelagen stryks hänvisningen till lagstiftningen om finansiering av hållbart skogsbruk.

Lagarna avses träda i kraft den 1 april 2016.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Utskottet noterar att syftet med propositionen är att anpassa det s.k. Kemera-stödsystemet i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (nedan finansieringslagen) till storleken av den bevillningsfullmakt som årligen kan användas och till de anslag som anvisas för verksamheten. Propositionen gäller alltså i huvudsak ett sparförslag. I propositionsmotiven sägs att behovet av den årliga bevillningsfullmakten och anslagen är beroende av antalet separata åtgärder och hur de infaller tidsmässigt. Utskottet har sett det som viktigt att det årligen tillgängliga statsstödet fördelas så att målen för stödsystemet i huvudsak kan nås, även om omfattningen för verksamheten till vissa delar måste inskränkas. Stödsystemet ska sporra markägarna till att även i framtiden bedriva en aktiv och rättidig skogsvård och därmed öka skogstillväxten.

Bekämpning av rotticka

Syftet med ändringen av lagen om bekämpning av skogsskador är att upprätthålla skogarnas goda hälsa och bekämpa skogsskador. Lagen måste därför innefatta en skyldighet att bekämpa rotticka i samband med avverkning. För att uppnå tillräckliga inbesparingar föreslås dock att stödet för bekämpning av rotticka lyfts ut ur stödsystemet. Av propositionsmotiven framgår att bekämpningen av rotticka i samband med avverkningar sommartid har blivit en rutinåtgärd inom skogsbranschen. I propositionen sägs att åtgärden inte behöver något ekonomiskt incitament och att den därför inte behöver främjas genom statliga medel.

Utskottet noterar att det till följd av den stigande temperaturen vintertid är än viktigare att det i lagen om bekämpning av skogsskador ingår en bestämmelse om skyldighet att bekämpa rotticka i samband med avverkning sommartid. Klimatuppvärmningen ökar enligt prognoserna anmärkningsvärt rottickans aktivitet i Finland. Insektsskador i skogarna bekämpas också i dag genom begränsning av upplagringen av färskt virke och skadat trä i skogarna och i mellanlager. I propo-

Betänkande JsUB 1/2016 rd

sitionsmotiven konstateras att skyldigheten att bekämpa rotticka kan anses utgöra en likartad skogsbruksåtgärd. Rottickans spridning i de finländska skogarna är till stor del en följd av de på 1960-talet införda sommaravverkningarna.

Utskottet fäster uppmärksamhet vid att rottickan orsakar årliga förluster på närmare 50 miljoner euro för markägarna. Genom bekämpningen av rotticka minskas dessa ekonomiska förluster och dessutom strävar man efter att förhindra att rottickan breder ut sig till nya områden. För närvarande är de totala kostnaderna för bekämpningen per avverkad kubikmeter cirka 1,76 euro vid beståndsvårdande avverkning och 1,45 euro vid förnyelseavverkning. I propositionsmotiven sägs att administrationen av stödet för bekämpning av rotticka har förbrukat en anmärkningsvärd del av Finlands skogscentrals resurser i förhållande till beloppen för de beviljade stöden. Efter det att stödsystemet trädde i kraft har antalet stödmottagare årligen uppgått till tiotusentals personer och det beviljade stödet till dem till i genomsnitt cirka 200 euro.

Regeringen föreslår att avverkaren ska sörja för bekämpningen av rotticka. Av virket från enskilda skogar säljs cirka 80 procent på rot. Vid rotförsäljning överlåter ägaren avverkningsrätten till virkesköparen. I princip är alltså den industri som köper virket skyldig att sörja för bekämpningen av rotticka. I praktiken är det huvudsakligen skogsmaskinentreprenörerna som sköter bekämpningen. Industrin som köper virket har också som en del av egenkontrollen skyldighet att följa med att bekämpningen av rotticka utförs. Regeringen har fäst uppmärksamhet vid att obligatorisk bekämpning av rotticka kan medföra att man i högre grad vill utföra avverkning på vintern, varvid de säsongsmässiga variationerna i virkesanskaffningen ytterligare kan öka vilket utskottet inte finner önskvärt.

Andra föreslagna ändringar

I fråga om stöd för vård av ungskog föreslår regeringen att objektet ska vara ett ungt gallringsbestånd vid den tid då ansökan om finansiering lämnas in. Stödet riktas därigenom tydligare än i dag till objekt med stavaskog, dvs. tätt växande smalstammiga träd, som det är olönsamt att gallra utan statligt stöd. Trots att främjandet av användning av klenträäd på det hela taget är ett incitament för vård av ungskog, menar utskottet att en sänkning av det höjda arealstödet är befogad för att de årliga anslagen och bevillningsfullmakten ska räcka till utan att prestationsmängderna sjunker för mycket. Det är också nödvändigt att stödet mer än för närvarande riktas till vård av övertätta plantskogar och unga gallringsskogar där gallring inte är kommersiellt lönsam. I propositionen konstateras att avsikten är att sänka stödnivån med cirka tjugo euro per hektar.

Utskottet noterar att regeringen också tvingas sänka stödnivåerna för anläggning av skogsvägar. I propositionsmotiven sägs dock att avsikten inte är att sänka stödnivån för de skogsvägsprojekt som ska genomföras i norra Finland.

Enligt propositionen ska stödet för vitaliseringsgödsling begränsas till gödsling med aska av torvmarksskog och till gödsling av objekt där marken har borbrist. Det är positivt att stödet begränsas till de gödslingsobjekt som har allra störst betydelse för näringsbalansen i skogarna. I och med att energianvändningen av trä ökar uppkommer stora mängder aska. Användningen av aska för gödsling i torvmarksskog främjar för sin del återvinningen av näringsämnen.

Betänkande JsUB 1/2016 rd

För miljöstödsavtal reserveras enligt propositionen årligen ett belopp på cirka 2 miljoner euro, med vilket uppskattningsvis 2 200 miljöstödsavtal kan ingås, om miljöstödet bestämmingsgrunder ändras. Avsikten är att genom förordning av statsrådet sänka grundersättningen från det som gäller i dagsläget, vilket skulle betyda en sänkning på några procent av miljöstödsbeloppet. För kostnader som föranleds av projekt för vård av skogsnaturen kan cirka en miljon euro användas årligen.

För att anslagen och den årliga bevilningsfullmakten ska räcka till föreslår regeringen att jord- och skogsbruksministeriet ska kunna bestämma att skogscentralen ska avslå stödansökningar som blir anhängiga efter att beslutet offentliggjorts, om det inte under det år då ansökningarna anhängiggjorts finns tillräckliga bevilningsfullmakter för finansiering av stödet. De ansökningar som har lämnats in före ministeriebeslutet har offentliggjorts avgörs inom ramen för den bevilningsfullmakt som har anvisats för åtgärderna. Om det inte finns bevilningsfullmakter under det år då ansökningarna anhängiggjorts ska dessa ansökningar överföras för behandling följande år. Om det inte heller under följande år finns några bevilningsfullmakter ska ansökningarna avslås. Stödsystemet gäller bara till utgången av 2020 och stödbeslut får fattas endast inom ramen för den årliga bevilningsfullmakten.

Utskottet noterar att propositionen innehåller mindre ändringar bland annat av procedurbestämmelserna om stödets slutliga belopp. I fråga om tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog föreslår regeringen, i syfte att sänka förvaltningskostnaderna, att det för ett stödbeslut endast kan göras en anmälan om verkställande och endast fattas ett beslut om utbetalning. Om det å andra sidan efter tidig vård av plantbestånd konstateras att det de facto varit fråga om vård av ungskog kan beslutet rättas utifrån anmälan om verkställande och stödet betalas som stöd för vård av ungskog. Samma förfarande kan tillämpas om det efter vård av ungskog visar sig att det är frågan om tidig vård av plantbestånd. Den här typen av felbedömningar av objekt sker lätt i plantbestånd med en medelhöjd av cirka tre meter och där man gallrar ut mycket lövträd. Också tidpunkten för när åtgärden vidtas påverkar hur väl man lyckas bedöma arbetsbehovet på förhand.

Avslutningsvis

Med hänvisning bland annat till de administrativa kostnaderna anser utskottet det vara nödvändigt att administrationen av stödsystemet förenklas. De administrativa förfarandena måste göras enklare och man måste effektivare än nu utnyttja uppgifterna om skogstillgångar och tillgängliga elektroniska kommunikationssystem. Skogsägarna måste kunna göra alla anmälningar som gäller stöden på elektronisk väg. Stödvillkoren bör vara så få som möjligt, och de liksom även besluten ska vara tydliga samtidigt som det ska vara så enkelt som möjligt att konstatera att villkoren uppfyllts. Processen för kamerastöd har blivit mer komplicerad till följd av EU-kraven. Processen måste göras enklare och i mån av möjlighet är det skäl att gå över till ett elektroniskt system. Stödbeslutet innehåller mycket text. Utskottet menar att man i beslutstexten kan göra hänvisningar till lagstiftningen och vid behov korta ned själva beslutsdelen.

Sammantaget sett anser utskottet propositionen vara behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande ändringsförslag.

DETALJMOTIVERING

1. Lag om ändring av den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk

12 §. Vård av ungskog. Enligt utredning till utskottet är syftet med stödet uttryckligen att sporra markägare att utföra sådan gallring av ungskog som kommersiellt inte är lönsam men som är befogad med tanke på skogsvården. Vidare ska det objekt som stöds definieras tydligare än i dag, så att det begränsade statliga stödet kan fördelas på det mest ändamålsenliga sättet.

För att dessa mål ska uppnås föreslår utskottet att 2 och 3 mom. ändras.

16 §. Byggande av skogsväg. (Ny) Utskottet konstaterar att det i 16 § 2 mom. i den gällande lagen krävs att man har grundat en ständig vägrätt i enlighet med lagen om enskilda vägar (358/1962) och vid vägförrättningen bildat ett väglag bland vägdelägarna för skötseln av vägärenden. Enligt lagen om enskilda vägar kan dock ett väglag förutom vid vägförrättning bildas på initiativ av kommunens vägnämnd.

Eftersom det inte finns skäl för att särskilja väglagen utifrån hur de bildats föreslår utskottet att momentet ändras.

29 a §. Tidsfrist för att verkställa åtgärder. (Ny) Utskottet konstaterar att det i 29 § i den gällande lagen föreskrivs om beslut om stöd som grundar sig på en verkställighetsplan. Av beslutet ska för det första framgå att stödet beviljas förutsatt att projektet genomförs enligt den tidsfrist som skogscentralen har angett. I beslutet om stöd för genomförande som grundar sig på en verkställighetsplan ska anges den tidpunkt då åtgärderna enligt planen ska vara slutförda. Enligt 29 § ska stödet för genomförande avbrytas och det utbetalda stödet återkrävas om stödmottagaren inte slutför projektet inom den tidsfrist som skogscentralen har angett. Lagen har ingen specialbestämmelse om extra tid för slutförande av projekt. Det har dock ansetts möjligt att bevilja extra tid.

Enligt utredning till utskottet har det trots sparmålen ansetts viktigt att Kemerafinansierade projekt i fortsättningen slutförs inom den tidsfrist som angetts av skogscentralen. Beviljande av extra tid måste vara kopplat till sådana förändringar i förhållandena som inte har kunnat beaktas då åtgärderna planerades. För åtgärder över vilka det inte görs någon verkställighetsplan är det enligt utredning till utskottet inte alls behövligt att bevilja extra tid, eftersom de administrativa kostnaderna för stödet då även annars är höga i förhållandet till det beviljade stödet. Därför föreslår utskottet att det till lagen fogas en bestämmelse enligt vilken arbete som anknyter till tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog ska utföras senast under det andra kalenderåret efter utgången av det år stödet beviljades.

För åtgärder över vilka det görs en verkställighetsplan är det enligt förslaget motiverat att bevilja extra tid om detta kopplas till sådana förändringar i förhållandena som inte kunnat beaktas då åtgärderna planerades. Utskottet menar att de situationer som avses i det föreslagna nya 29 a § 2 mom. kan omfatta till exempel exceptionella väderförhållanden och andra förändringar i omständigheterna som inte kunnat beaktas då verkställighetsplanen gjordes upp. Det är motiverat att bevilja extra tid också när orsaken till att arbetena försenats är att skyldigheterna i anslutning till

Betänkande JsUB 1/2016 rd

åtgärden ökat till följd av en lagändring eller ett myndighetsbeslut och detta inte kunnat beaktas när verkställighetsplanen gjordes upp. Det finns inga grunder för att bevilja extra tid om slutförandet av åtgärder försenas av skäl som beror på stödtagaren, den som gjort upp verkställighetsplanen, ett annat ombud som anlitas av stödtagaren eller den som genomför det projekt som beviljats stöd. Det är alltså inte möjligt att bevilja extra tid om åtgärden försenats exempelvis på grund av att markägarna inte tagit bort träd från ett visst område på det sätt som verkställighetsavtalet förutsätter. Behovet av extra tid aktualiseras främst i samband med vård av torvmarksskog, ombyggnad av enskilda vägar och naturvårdsprojekt. Om kraven i den föreslagna nya paragrafen uppfylls kan extra tid beviljas för arbeten som grundar sig på verkställighetsplanen. Den extra tiden kan vara högst två år och får beviljas endast en gång.

Utskottet föreslår att det till lagen fogas en ny paragraf om extra tid. Paragrafen har två moment.

47 a §. Naturresursinstitutets uppgift. Utskottet föreslår utifrån inkommen utredning att 1 mom. preciseras så att Naturresursinstitutet ska lämna de uppgifter som avses i momentet årligen före utgången av augusti.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser. Utskottet konstaterar att den sista övergångsbestämmelsen i lagförslaget anknyter till beslut om det slutliga beloppet av stöd för tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog och om antalet anmälningar om verkställande. Vid den fortsatta beredningen av lagen har det enligt utredning framkommit att bestämmelsen i 32 § 2 mom. i lagförslaget, vilken gäller utredning av de faktiska kostnaderna, ska tillämpas också på stöd som beviljats innan lagen trätt i kraft. Utskottet föreslår att det till denna del fogas ett nytt 3 mom. till ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen.

I utredning till utskottet konstateras att det med hänsyn till likabehandlingen av stödtagarna är viktigt att ansökan om extra tid i fråga om stöd som beviljats innan lagen trätt i kraft avslås på samma grunder som i fråga om stöd som beviljas efter det att lagen trätt i kraft. Utskottet föreslår att det till ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen fogas ett nytt 4 mom. om saken.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 och 3 i proposition RP 133/2015 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 133/2015 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (34/2015) 14 §,
ändras 3 § 3 mom., 4 § 1 mom., 8 § 1 mom., 9 § 1 mom., 10 § 4 mom., 11 § 1 mom., 12 § 2 och
3 mom., 13 § 1 mom., **16 § 2 mom.**, 22 § 2 mom., 30 § 3 mom., 32 § 2 mom. och 48 § 4 mom. samt
fogas till lagen nya 28 a, **29 a**, 43 a och 47 a § som följer:

3 §

Tillämpning av övriga bestämmelser och statsbidragsmyndighet

På upphandling som finansieras med stöd enligt denna lag tillämpas bestämmelserna om offentlig upphandling till den del upphandlingen hör till tillämpningsområdet för offentlig upphandling. Om bestämmelserna om offentlig upphandling inte tillämpas på upphandlingen av den orsaken att upphandlingens värde understiger det nationella tröskelvärdet och om stödbeloppet grundar sig på godtagbara kostnader, ska stödmottagaren se till att ett tillräckligt antal anbud begärs för upphandlingarna i anknytning till genomförande av det arbete eller den åtgärd som ska stödjas. Anbud behöver då inte begäras för ordnande av underentreprenad eller övervakning och handledning av underleverantörens arbete om den ansvariga beställaren för genomförande av det arbete eller den åtgärd som ska stödjas är den som utarbetat verkställighetsplanen.

4 §

Stödmottagare

Endast enskilda markägare kan beviljas stöd enligt denna lag. För projekt för vård av skogsnaturen kan även företag eller yrkesutövare beviljas stöd, om stödet främjar vård och användningen av enskilda markägares skogar.

Betänkande JsUB 1/2016 rd

8 §

Eget arbete, arbete som utförs av utomstående och samprojekt

De arbeten som avses i denna lag kan utföras som eget arbete eller av en utomstående aktör. Stöd beviljas inte för en åtgärd som utförts som markägarens eget arbete, om stödbeloppet grundar sig på godtagbara kostnader.

9 §

Verkställighetsplan och anmälan om verkställande

För stöd som beviljas för vitaliseringsgödsling, vård av torvmarksskog, byggande av en skogsväg och projekt för vård av skogsnaturen enligt denna lag förutsätts en verkställighetsplan som godkänts av skogscentralen. Efter att dessa projekt har slutförts ska en anmälan om verkställande lämnas till skogscentralen. En sådan anmälan ska ges in till skogscentralen också i fråga om utförande av åtgärder som gäller tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog.

10 §

Stödets storlek och avsättning av medel

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om stödets storlek, godtagbara kostnader, grunder för beräkning av miljöstöd och övriga grunder för bestämmande av stöden. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas bestämmelser om det medelrotpris per kubikmeter virke som används vid beräkning av skogens avverkningsvärde.

11 §

Tidig vård av plantbestånd

Stöd kan beviljas för slyröjning och gallring av plantbestånd samt för avlägsnande och gallring av låg skärm.

12 §

Vård av ungskog

För att stöd ska kunna beviljas krävs det att objektet, som kan vara fördelat på flera områden, uppfyller kravet på minimiareal och kravet på trädbeståndets diameter i brösthöjd före behandling samt kraven på trädbeståndets ~~täthet, avgång,~~ **det utvecklingsdugliga trädbeståndets täthet**

Betänkande JsUB 1/2016 rd

medellängd eller diameter i brösthöjd efter behandling och att objektet inte behöver omedelbar vård efter behandlingen.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om objektets minimiareal och kravet på trädbeståndets diameter i brösthöjd före behandling samt om kraven på trädbeståndets ~~täthet~~, avgång, minimimängden av det hopsamlade klenträdet, **och det utvecklingsdugliga trädbeståndets täthet**, medellängd och diameter i brösthöjd efter behandling, om konstaterande av utfört arbete för istandsättning av ungskog och om övriga i denna paragraf föreskrivna stödvillkor och grunder för bestämmande av stöd.

13 §

Vitaliseringsgödsling

Stöd kan beviljas för gödsling med aska av torvmarksskog och för gödsling av objekt där marken har borbrist.

16 § (Ny)

Byggande av skogsväg

Ett villkor för att stöd ska beviljas är att den enskilda väg som ska förbättras grundligt eller den nya skogsvägen till sin struktur lämpar sig för transporter inom skogsbruket under hela året, med undantag för menförestider, och att det med tanke på helheten av vägnätet av lägre grad kan anses ändamålsenligt att grundligt förbättra vägen eller bygga en ny väg. Dessutom krävs det att man har grundat en ständig vägrätt i enlighet med lagen om enskilda vägar ~~har grundat en ständig vägrätt~~ och **att det i enlighet med den lagen har bildats** ett väglag bland vägdelägarna för skötseln av **vägen**. Kravet på en ständig vägrätt och väglag tillämpas dock inte på projekt som genomförs av en enda samfällid skog.

22 §

Ansökan om stöd

Stöd ska sökas innan åtgärderna inleds. Åtgärderna får inledas först efter att skogscentralen har godkänt ansökan och verkställighetsplanen. Ett arbete som gäller tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog samt byggande av vägar på dikesrenar i samband med vård av torvmarksskog får dock inledas efter att ansökan är inlämnad. I ansökan ska ingå en projektbeskrivning, platsen för projektets verkställande, uppskattad tid för projektstart och projektslut samt det stödbelopp som behövs för att genomföra projektet. Till ansökan ska fogas en verkställighetsplan om detta är ett stödvillkor enligt 9§.

Betänkande JsUB 1/2016 rd

28 a §

Otillräckliga bevilningsfullmakter

Jord- och skogsbruksministeriet har rätt att bestämma att skogscentralen för viss tid eller tills vidare ska avslå stödansökningar som blir anhängiga efter att beslutet offentliggjorts, om det inte under det år då ansökningarna anhängiggjorts finns tillräckliga bevilningsfullmakter för finansiering av stödet.

Det beslut om avslag på stödansökningar som avses i 1 mom. ska offentliggöras i jord- och skogsbruksministeriets föreskriftssamling. Skogscentralen ska dessutom informera om jord- och skogsbruksministeriets beslut i lämplig omfattning.

De ansökningar som anhängiggjorts innan det beslut som avses i 1 mom. offentliggjorts ska avgöras i den ordning som de inkommit och inom ramen för de bevilningsfullmakter som anvisats för åtgärderna. Om det inte finns bevilningsfullmakter under det år då ansökningarna anhängiggjorts ska de återstående ansökningarna överföras för behandling följande år inom ramen för de bevilningsfullmakter som anvisats för åtgärderna. Till den del det inte finns några bevilningsfullmakter under följande år ska ansökningarna avslås.

29 a § (Ny)

Tidsfrist för att verkställa åtgärder

Av ett beslut om stöd för tidig vård av plantbestånd eller för vård av ungskog ska framgå att stödet beviljas på villkor att arbetena slutförs före utgången av det andra kalenderåret efter det år då stödet beviljades. Extra tid för att slutföra arbetena beviljas inte.

Skogscentralen kan besluta om beviljande av extra tid på högst två år för att slutföra arbeten som grundar sig på en verkställighetsplan. Ett krav för att extra tid ska beviljas är att genomförandet av åtgärden försenats av ett oförutsägbart hinder. Extra tid beviljas inte om verkställandet av åtgärden försenats av skäl som beror på stödmottagaren, den som gjort upp verkställighetsplanen, ett annat ombud som anlitas av stödmottagaren eller den som genomför det projekt som beviljats stöd. Ett projekt får endast en gång beviljas extra tid för slutförande av arbetena.

30 §

Vissa beslut om storleken av stöd

Skogscentralen ska utifrån anmälan om verkställande som gäller tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog besluta om det slutliga stödbeloppet om vårdarbetet har utförts i en mer begränsad omfattning eller som något annat arbete än vad den ursprungliga ansökan anger. Om vårdarbetet utförts i en större omfattning än vad den ursprungliga ansökan anger beräknas stödbeloppet i beslutet om slutligt stödbelopp utifrån den areal för vårdarbetet som uppgivits i den ursprungliga ansökan. För varje beslut om beviljande kan det göras endast en anmälan om verkställande.

Betänkande JsUB 1/2016 rd

32 §

Utbetalning av stöd

Till den del beloppet av stöd som grundar sig på en verkställighetsplan bestäms enligt faktiska kostnader ska stödmottagaren, den som utarbetat anmälan om verkställande eller något annat ombud som stödmottagaren använder sig av på begäran av skogscentralen lämna kopior av verifieringen till skogscentralen.

7 kap.

Återbetalning och återkrav av stöd samt hävning och uppsägning av avtal

43 a §

Allokering av medel

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar med beaktande av den nationella skogsstrategins mål inom ramen för de bevillningsfullmakter och det anslag som i statsbudgeten anvisats för genomförandet av denna lag om allokeringen av medlen på åtgärder enligt denna lag. Skogscentralen ska för jord- och skogsbruksministeriet årligen utarbeta ett förslag till bevillningsfullmakter och allokeringen av anslaget med beaktande av de mål som ställs upp i de regionala skogsprogram som avses i 26 § i skogslagen.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

47 a §

Naturresursinstitutets uppgift

Naturresursinstitutet ska årligen **före utgången av augusti** lämna uppgifter till jord- och skogsbruksministeriet om det aritmetiska medeltalet för medelrotpriset per kubikmeter virke under de tre närmast föregående kalenderåren separat för varje landskap.

Naturresursinstitutet ska dessutom till jord- och skogsbruksministeriet lämna de övriga uppgifter som behövs för genomförandet av stöd enligt denna lag.

Betänkande JsUB 1/2016 rd

48 §

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Trots bestämmelserna i 6 § 2 mom. kan stöd för tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog beviljas med stöd av 11 och 12 § om det har gått tio år sedan en skogsförnyelse som finansierats på samma objekt enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996) utfördes. Stöd för tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog kan inte beviljas med stöd av 11 och 12 § om det inte har gått tio år sedan sådan slyröjning eller gallring av plantbestånd eller ungskog som finansierats som vård av ungskog har utförts på samma objekt enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På ärenden som har blivit anhängiga före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. De ansökningar om stöd för bekämpning av rotticka som anhängiggjorts före ikraftträdandet av denna lag ska avgöras i den ordning som de inkommit. De åtgärder för bekämpning av rotticka för vilka stöd beviljas ska då slutföras senast den 31 maj 2016. Ansökningar om stöd för bekämpning av rotticka ska avslås när det inte finns bevillningsfullmakter under år 2016 för behandling av dem.

På ärenden som har blivit anhängiga före denna lags ikraftträdande tillämpas lagens 30 § 3 mom. En ansökan som gäller tidig vård av plantbestånd eller vård av ungskog kan dock godkännas enligt den areal som anges i anmälan om verkställande. På stöd som beviljats före ikraftträdandet av denna lag och för vilka en anmälan om verkställande lämnats in till skogscentralen efter ikraftträdandet, tillämpas lagens ~~30 §~~ 32 § 2 mom.

För slutförande av arbeten som nämns i beslut som gäller tidig vård av plantbestånd eller vård av ungskog och som har fattats före denna lags ikraftträdande kan extra tid beviljas högst till utgången av det andra kalenderåret efter det år då stödet beviljades. Annan extra tid får inte beviljas. (Nytt)

Denna lags 29 a § 2 mom. tillämpas också på slutförande av arbeten som nämns i beslut om stöd som grundar sig på en verkställighetsplan och som fattats före denna lags ikraftträdande. (Nytt)

2.

Lag

om ändring av lagen om bekämpning av skogsskador

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bekämpning av skogsskador (1087/2013) 14 § 2 mom., 18 § 1 mom., 24 § 1 mom. och 25 § samt
fogas till lagen en ny 8 a § som följer:

8 a §

Bekämpning av rotticka

Avverkare ska i samband med beståndsvårdande avverkning och förnyelseavverkning på mineraljordar och torvmark från ingången av maj till utgången av november sörja för bekämpning av rotticka inom ett riskområde för utbredning av rotticka. Bekämpningen ska utföras med en godtagbar bekämpningsmetod.

Med avvikelse från 1 mom. behöver bekämpning inte utföras i samband med avverkning, om lufttemperaturen är för låg för avverkning eller det är fråga om husbehovsavverkning.

Närmare bestämmelser om riskområden för utbredning av rotticka, bekämpningsobjekt, godtagbara bekämpningsmetoder och den avgränsning i fråga om lufttemperaturen som avses i 2 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Allmänna principer för organisering av tillsynen

Borttransport av skadade träd, stamdelar och lagrade stubbar samt bekämpning av rotticka ska övervakas objektivt och regelbundet.

18 §

Skyldighet att ha egenkontroll

En yrkesmässig verksamhetsutövare ska känna till de skyldigheter enligt denna lag som avser borttransport av virke, skadade träd, stamdelar och stubbar av tall och gran samt lagring av virke och bekämpning av rotticka samt övervaka iakttagande av tidsfristerna för borttransport av virke enligt 3 §, verkställande av de alternativa åtgärderna enligt 4 §, avlägsnande av stamdelar och

Betänkande JsUB 1/2016 rd

stubbar av tall och gran enligt 5 §, lagring av virke enligt 8 § och bekämpning av rotticka enligt 8 a § (*egenkontroll*).

— — — — —

24 §

Vite och hot om tvångsutförande

Om någon försummar sin skyldighet enligt 3—6 eller 8 a § eller enligt ett beslut som har meddelats med stöd av 9 §, kan Finlands skogscentral förplikta personen i fråga att vidta behövliga åtgärder. Landsbygdsverket kan på framställning av Finlands skogscentral förena skogscentralens beslut med vite eller hot om att åtgärderna vidtas på den försumliges bekostnad. För återkrav av kostnaderna för tvångsutförande till staten svarar Landsbygdsverket på förslag av skogscentralen.

— — — — —

25 §

Brott mot bestämmelserna i lagen om bekämpning av skogsskador

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet

- 1) försummar skyldigheten enligt 3—6 § att transportera bort virke, träd, stamdelar eller stubbar,
- 2) försummar skyldigheten enligt 8 a § att bekämpa rotticka,
- 3) försummar skyldigheten enligt 18 § att ha egenkontroll, eller
- 4) försummar skyldigheten att bekämpa skogsskador enligt ett beslut som har meddelats med stöd av 9 § ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *brott mot lagen om bekämpning av skogsskador* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 21 § i viltskadelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i viltskadelagen (105/2009) 21 § 1 mom. som följer:

Betänkande JsUB 1/2016 rd

21 §

Ersättning för kompletteringsodling eller ny beskogning

När ersättning för nödvändig kompletteringsodling eller ny beskogning av skadeområdet beräknas ska de skäligen kostnader som orsakas av planering och genomförande av skogsodling beaktas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 2.3.2016

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Reijo Hongisto saf
medlem Markku Eestilä saml
medlem Pertti Hakanen cent
medlem Hanna Halmeenpää gröna
medlem Lasse Hautala cent
medlem Anne Kalmari cent
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Mats Nylund sv
medlem Arto Satonen saml
medlem Tytti Tuppurainen sd
medlem Harry Wallin sd
medlem Eerikki Viljanen cent
medlem Peter Östman kd
ersättare Mikko Kärnä cent.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.

Betänkande JsUB 1/2016 rd

Reservation

Motivering

Regeringen syftar till att genomföra de inbesparingar som riksdagen beslutade om i budgetpropositionen för 2016. Enligt budgeten ska skogsbruksstöden dras ned med 15 miljoner euro. Enligt propositionen uppnås hälften av detta mål genom att skära ned stödet för bekämpning av rotticka. År 2015 användes det 7 miljoner euro för bekämpning av rotticka.

I dag är bekämpningen av rotticka frivillig och ger rätt till statligt stöd. Enligt den nya lagen är innehavaren av avverkningsrätten skyldig att bekämpa rotticka. PEFC-skogscertifieringen, som omfattar större delen av skogarna i Finland, kräver att bekämpningen utförs mellan maj och november. Det nuvarande systemet har inneburit en tämligen heltäckande och effektiv bekämpning av rotticka. Enligt propositionen ska stöd inte längre delas ut, så kostnaderna överförs i sin helhet på skogsägarna och industrin.

Propositionen har förödande effekter just nu, då skogs- och energisektorns behov av virke ökar mer än någonsin. Redan nu kan man se marknadsstörningar, i och med att skogsägare som sålt sommarstämplingsposter har fått en tilläggskostnad på upp till 100 euro per hektar för bekämpningen av rotticka i anbuden från industrin. Det kan sänka lönsamheten för skogsägarna och leda till att de flyttar försäljningen till tiden mellan november och maj, då bekämpning inte behöver utföras. Propositionen äventyrar i ett ytterst känsligt läge industrins tillgång till virke och snedvrider säsongsvariationen ytterligare.

Ett alternativ till nedskärningen av stödet för bekämpning av rotticka är att sänka stödet för insamling av klenvirke. Jord- och skogsbruksministeriets kalkyler övervärderar klart anslagsbehovet för insamling av klenvirke då de anger att insamlingen uppgår till 65 000 hektar per år. I den promemoria som legat till grund för motiveringen uppskattas arealen till 45 000 hektar per år. Den faktiska nivån för uttaget av energived har varit ännu längre, i genomsnitt cirka 32 000 hektar per år. Ministeriet föreslår att stödet för klenvirke ska uppgå till 200 euro per hektar. Genom att sänka stödet till 170 euro per hektar och hålla kvar stödet för bekämpning av rotticka kan inbesparingarna bli lika stora som enligt propositionen.

Detta förslag anpassar statsbudgeten för 2016 utan att äventyra marknaden.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslagen godkänns enligt utskottets betänkande men lagförslag 1 med följande ändringar (*Reservationens ändringsförslag*).

Betänkande JsUB 1/2016 rd

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk

I enlighet med riksdagens beslut
~~upphävs i den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (34/2015) 14 §,~~
~~ändras i den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (34/2015) 3 § 3 mom., 4 § 1~~
~~mom., 8 § 1 mom., 9 § 1 mom., 10 § 4 mom., 11 § 1 mom., 12 § 2 och 3 mom., 13 § 1 mom., 16 § 2~~
~~mom., 22 § 2 mom., 30 § 3 mom., 32 § 2 mom. och 48 § 4 mom. samt~~
~~fogas till lagen nya 28 a, 29 a, 43 a och 47 a § som följer:~~

3 §

(Som i JsUB)

4 §

Stödmottagare

~~Endast enskilda markägare kan beviljas stöd enligt denna lag. För projekt för vård av skogsna-
turen kan även företag eller yrkesutövare beviljas stöd, om stödet främjar värden och användnin-
gen av enskilda markägares skogar.~~

8 §

(Som i JsUB)

9 §

Verkställighetsplan och anmälan om verkställande

~~För stöd som beviljas för vitaliseringsgödsling, vård av torvmarksskog, byggande av en sko-
gsväg och projekt för vård av skogsnaturen enligt denna lag förutsätts en verkställighetsplan som
godkänts av skogscentralen. Efter att dessa projekt har slutförts ska en anmälan om verkställande
lämnas till skogscentralen. En sådan anmälan ska ges in till skogscentralen också i fråga om ut-
förande av åtgärder som gäller tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog.~~

Betänkande JsUB 1/2016 rd

10—13 och 16 §

(Som i JsUB)

~~22 §~~

~~Ansökan om stöd~~

Stöd ska sökas innan åtgärderna inleds. Åtgärderna får inledas först efter att skogscentralen har godkänt ansökan och verkställighetsplanen. Ett arbete som gäller tidig vård av plantbestånd och vård av ungskog samt byggande av vägar på dikesrenar i samband med vård av torvmarksskog får dock inledas efter att ansökan är inlämnad. I ansökan ska ingå en projektbeskrivning, platsen för projektets verkställande, uppskattad tid för projektstart och projektslut samt det stödbelopp som behövs för att genomföra projektet. Till ansökan ska fogas en verkställighetsplan om detta är ett stöd villkor enligt 9 §.

28 a, 29 a, 30 och 32 §

(Som i JsUB)

7 kap.

Återbetalning och återkrav av stöd samt hävning och uppsägning av avtal

43 a §

(Som i JsUB)

8 kap.

Särskilda bestämmelser

47 a och 48 §

(Som i JsUB)

Ikraftträdande

(Som i JsUB)

Betänkande JsUB 1/2016 rd

Helsingfors 2.3.2016

Mats Nylund
Peter Östman